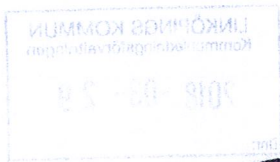

FÖRBUNDSREVISIONEN

Revisionsberättelse med revisionsredogörelse år 2017

FÖRBUNDSREVISIONEN

Till:

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland
Norrköpings kommunfullmäktige
Linköpings kommunfullmäktige
Åtvidabergs kommunfullmäktige
Söderköpings kommunfullmäktige
Valdemarsviks Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet (organisationsnummer 222000-2758) av dess direktion.

Förbundsrevisionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att förbundsrevisionen i Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll är tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som styrelsen uppställt.

B. CW B

Vi tillstyrker, att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

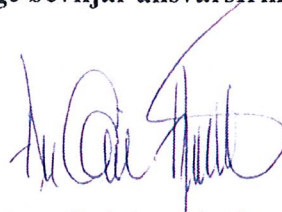
Norrköping den 21 mars 2018

Tommy Svensson

Göran Ekdahl

Ann-Cathrine Hjerdt

Birgitta Johansson

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisionsredogörelse 2017

Granskning av Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götalands bokslut 2017

Basgranskning av Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland 2017

Granskning av delårsrapport och helårsprognos per 31 augusti 2017

2018-03-21

KR- 2017/0019

Revisionsredogörelse 2017

Inledning

En viktig del i förbundsrevisorernas arbete är planeringen, där valet av granskningsområde blir avgörande för revisionens resultat. Revisionens granskning sker därför utifrån en riskbedömning som dokumenteras i en revisionsplan. Revisorernas samlade bedömning finns i revisionsberättelsen och de väsentligaste synpunkterna finns sammanfattade i denna revisionsredogörelse.

Årets övergripande granskning har skett i dialog med förbundets ledning. Varje granskning har dokumenterats i en rapport som kommunicerats med förbundet.

Revisionens arbete

Under året har revisionen utförts av fyra förtroendevalda revisorer, 2 från Linköping och 2 från Norrköping, tyvärr avled förbundsrevisionens ordförande, Peter Åbrodd, i slutet av året. Revisorerna har i sitt arbete biträtts av sakkunniga från revisionskontoret i Norrköping och Linköping. Eftersom förbundet har utökats med tre medlemskommuner (Åtvidaberg, Söderköping och Valdemarsvik) har omfattningen på förbundsrevisionens granskning utökats. Dessa tre kommuner har inte någon egen revisor i förbundsrevisionen och därför har förbundsrevisionen under året inbjudit till ett möte med dessa revisorer. Avsikten var att ge dessa revisionsgrupper möjligheten att ställa frågor om revisionen och ge sitt perspektiv på räddningstjänsten i förbundet.

Kostnaden för revisionens arbete har uppgått till 130 tkr.

Revisionen i sammandrag

Direktionen har under året aktivt arbetat med att förbättra medarbetarskap och ledarskap inom förbundet. En konsult från Previa har under året genomfört en omfattande undersökning av arbetsmiljö och medarbetarskap. Direktionen har inför 2018 ett stort arbete med att utveckla arbetet vidare.

2018-03-21

Granskning av Delårsrapport 2017

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland har upprättat en delårsrapport (tertiälrapport) med helårsprognos per den 31 augusti 2017.

Revisorerna bedömde resultatet i delårsrapporten i allt väsentligt förenligt med de mål ägarna beslutat om, såväl de finansiella som verksamhetsmässiga.

Basgranskning 2017

Revisorerna har även genomfört en översiktlig granskning av förbundets verksamhet, ekonomi och interna kontroll. De slutsatser som basgranskningen lyfter är följande:

- Den sammantagna bedömningen är att styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig.
- Den sammantagna bedömningen är att förbundets ledning, styrning, uppföljning och kontroll av ekonomin är tillräcklig.
- Den sammanfattande bedömningen av den interna kontrollen är att den är tillräcklig.

Granskning av årsredovisning och bokslut 2017

Revisorerna har genomfört en granskning av bokslut och årsredovisning. Den samlade bedömningen är att dessa är upprättade enligt god redovisningssed i kommunal verksamhet och att räkenskaperna är i god ordning.

För att förbundet i högre grad ska uppfylla lagens krav för god ekonomisk hushållning bör det redovisas sådana mål i verksamheten inför 2018.

2018-03-21

Beslut om revisionsredogörelsen 2017

Revisionsredogörelsen för kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland år 2017 fastställdes av förbundsrevisionen den 21 mars 2018.

FÖRBUNDSREVISIONEN

Ann-Cathrine Hjerdt
Förtroendevald revisor

Göran Ekdahl
Förtroendevald revisor

Tommy Svensson
Förtroendevald revisor

Birgitta Johansson
Förtroendevald revisor

FÖRBUNDSREVISIONEN

Basgranskning 2017

REVISIONEN

Kommunalförbundet
Räddningstjänsten
Östra Götaland

Basgranskning 2017

Kommunrevisionen har genomfört en basgranskning av förbundets verksamhet. Förbundets direktion har tillsammans med förvaltningen arbetat på att ytterligare förbättra sin styrning under året, vilket framgår vid revisionen. Det finns fortfarande några områden som är svaga i förbundets styrning. Arbetet med mål och måluppfyllelse behöver tydliggöras. Därför vill förbundsrevisionen uppmuntra direktionen att fortsätta arbetet med styrprocesserna och att koppla ihop det med internkontrollarbetet. Det är även väsentligt att arbetet med medarbetarskap och ledarskap får fortsätta.

Revisionsrapporten bifogas denna revisionskrivelse.

Norrköping den 20 oktober 2017

Peter Åbrodd

Ann-Cathrine Hjerdt

Göran Ekdahl

Birgitta Johansson

2017-10-13

KR 2017/0019

Handläggare, titel, telefon

Caroline Nyman, stadsrevisor
011-15 17 99

Revisionsrapport av kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	2
2. Kommunalförbundets ansvarsområde.....	3
3. Resultat och bedömning av dokumentstudier och intervjuer	3
4. Avslutande bedömning.....	7
Bilaga.....	Definitioner

1. Inledning

Förbundsrevisorerna ska varje år granska Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland. Granskningen ska genomföras enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och i enlighet med kommunallagen. Verksamheten är nu i en fas där fler medlemskommuner tillkommit och förbundet växer. Revisorerna har därför bestämt att förbundet behöver granskas på ett övergripande sätt med fokus på intern styrning och kontroll samt ägardialog.

1.1 Revisionsfrågor

Denna basgranskning ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är förbundets ledning, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten ändamålsenlig och tillräcklig?
- Är förbundets ledning, styrning, uppföljning och kontroll av ekonomin tillräcklig?
- Har förbundet en god intern kontroll?

1.2. Metod och avgränsning

Räddningstjänsten Östra Götaland är granskad på ett övergripande sätt vilket innebär att vi utifrån ett särskilt granskningsprogram gått igenom vissa styrande processer för förbundet. Den metod granskningen bygger på är dels granskning av styrande dokument och dels intervjuer. Det innebär att vi i första hand granskat om förbundet har system och rutiner för en fungerande styrning av verksamheten. Tillämpningen har inte granskats. Intervjuer har skett med Tf förbundschef, chefsekonom, distriktschefer, internkontroll representanterna och förbundets ordförande samt vice ordförande.

1.3. Kvalitetssäkring

Denna rapport är faktagranskad av förbundsledningen, vilket betyder att de fakta som rapporten hänvisar till är kvalitetssäkrade av de som granskats. Slutsatserna och revisionsbedömningarna svarar revisionskontoret för. Rapporten är även kvalitetssäkrad enligt Skyrevs¹ rekommendationer.

1.4. Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar bygger på gällande lagstiftning och gällande Förbundsordning för Räddningstjänsten Östra Götaland.

¹ Skyrev är en yrkesförening för yrkesrevisorer i primärkommuner. Föreningen ger ut och normerar yrkesrevisorernas arbete. www.skyrev.se

Granskningen utgår ifrån följande revisionskriterier:

- Lagstiftning (kommunallag, förvaltningslag, speciallagstiftning)
- Förbundsordning för Räddningstjänsten Östra Götaland
- Överenskommelse med medlemmarna och Räddningstjänsten Östra Götaland.
- Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor.
- Internkontrollreglemente

2. Kommunalförbundets ansvarsområde

Förbundets medlemmar är Linköpings, Norrköpings, Söderköpings, Valdemarsviks och Åtvidabergs kommuner. Förbundet har 415 anställda som fördelar sig på fyra heltidsstationer samt 53 brandvärnsmän, 12 deltidstationer, fyra räddningsvårn och två utbildningsanläggningar. Förutom uttryckande verksamhet arbetar Räddningstjänsten Östra Götaland för färre olyckor och minskade skador genom förebyggande verksamhet och stödjer företag och organisationer i deras säkerhetsarbete och bedriver en omfattande informationsverksamhet för enskilda människor.

Förbundet arbetar i medlemskommunerna med olycksförebyggande åtgärder, räddningsinsatser samt risk- och sårbarhetsanalyser. Förbundet stödjer även medlemskommunerna med säkerhetsarbete och krishantering.

3. Resultat och bedömning av dokumentstudier och intervjuer

3.1. Styrning och ledning av verksamhet

Direktionen har fastställt inriktningsmål inför mandatperioden (2016-2019), dessa ligger fast under hela perioden. Inriktningsmålen rör det olycksförebyggande verksamheten och räddningstjänstverksamheten (preciserar i Handlingsprogrammet), samverkan i det trygga samhället, en räddningstjänst i tiden samt ett växande förbund med stabil ekonomi. Varje år bryts inriktningsmålen ned i en verksamhetsplan. Det är förbundsdirektören med hjälp av ledningsgruppen som utarbetar ett förslag till verksamhetsplan som direktionen tar ställning till och därefter fastställer.

Verksamhetsplanen fastställdes vid direktionens möte den 29 september 2016, budgeten, investeringsplan och internkontrollplanen för 2017 fastställs vid sammanträdet den 8 december 2016.

När verksamhetsplanen är beslutad arbetar produktionscheferna fram en aktivitetsinriktning som i distrikten bryts ned till en aktivitetsplan.

Revisionskontoret

2017-10-13

Aktivitetsplanen kommuniceras vid arbetsplatsträffar och verksamheten i skiftlagen planerar utifrån den.

Uppföljning av verksamhetsplan, budget och internkontrollplan sker en gång i tertialet. Uppföljningen av verksamhetsplanen sker med hjälp av trafikljus och färgen på ljuset avgörs om verksamheten bedömer att målen kommer att nås under året eller inte. Det innebär att ett mål kan få grönt ljus kvartal 1 trots att den aktivitet som redovisas vid tillfället inte innebär att målet är nått, prognosen är att målet kommer att nås och därför blir ljuset grönt.

Förbundet har ett arbete med uppföljningar och rutinbeskrivningar (processbeskrivningar) inom delar av verksamheten. Ett kvalitetsarbete finns för övningsverksamheten dvs. moment-, material-, insats- och enhetsövningar. Det finns även avvikelsehantingsystem för material och arbetsmiljö. Vid insatser skrivs också insatsrapporter. Skiftlagen har genomgångar efter olika insatser i syfte att lära och förbättra processer. Det finns även hjälmkameror och filmmaterial från dessa har ibland visats för all personal i undervisningssyfte. Från intervjuerna framgår dock att något samlat systematiskt kvalitetsarbete inte finns i förbundet.

Direktionen har nyligen reviderat delegationsordningen. Nyttjad delegation anmäls till direktionen vid nästkommande sammanträde.

Direktionen har ägardialoger med medlemskommunernas kommunstyrelser och tjänstemännen har dialoger med ekonomicheferna. Enligt intervjuerna fungerar dessa dialoger bra och har över tid förbättrats.

Revisionsbedömning

Direktionen har god systematik i sin styrning från mål för verksamheten till budgeten. Genom att uppföljning sker varje tertialet ges också direktionen möjlighet till korrigerande beslut om någon avvikelse identifieras. En läsare av verksamhetsuppföljningarna har dock svårt att se att den bedömning som görs av om målet är uppnått eller inte är en prognos. Vissa av måluppfyllelseerna blir därför svårförståeliga eftersom de aktiviteter som tas upp helt uppenbart inte innebär att målet är uppnått.

Vår sammanfattande bedömning är att förbundets styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten huvudsakligen är godkänd (grön).

3.2. Styrning och ledning av ekonomi

Budgeten är fastställd vid sammanträdet den 8 december 2016 och samtidigt fastställdes investeringsplanen. I verksamhetsplanen framgår inte något finansiellt mål utan det framgår av mandatperiodens inriktningsmål. Budgetansvaret är delegerat ner i organisationen. Vid budget inför nästa år gör stationscheferna äskande till distriktschefen som sammanställer distriktets budget och förbundsdirektören tillsammans med ledningsgruppen upprättar ett förslag till förbundsbudget. Det finns en upprättad tidplan för budgetprocessen och verksamhetsplanen upprättas parallellt med budgeten för att hänsyn ska kunna tas till de prioriterade områdena.

Uppföljning av ekonomin sker en gång i tertialet. Vid beslut som har ekonomisk påverkan får direktionen en ekonomisk uppföljning utanför de ordinarie uppföljningarna. Enligt intervju framgår det att ledningsgruppen varje månad följer upp ekonomin och budgeten.

Direktionen använder olika nyckeltal inom områdena verksamhet, ekonomi och arbetsmiljö. Uppföljning mot dessa nyckeltal sker minst två gånger per år, vid delårsbokslut och årsbokslut. Jämförelser med andra förbund och räddningstjänster sker sparsmakat. Enligt intervju är det svårt att jämföra med andra då förutsättningarna i landet är väldigt olika både hur räddningstjänsterna är organiserade och hur finansiering och andra förutsättningar är för räddningstjänsterna.

Revisionsbedömning

Direktionens ambitionsnivå i verksamhetsplan och budget är svår att utläsa ur dokumenten. I verksamhetsplanen framgår inte ambitionsnivån, men vid intervjuerna framgår det att detta blir mer synligt i aktivitetsplanerna som är nära stationscheferna och skiftlagen.

Vår bedömning är att styrning, ledning, uppföljning och kontroll av ekonomin huvudsakligen är tillräcklig (grön).

3.3. Intern kontroll

Direktionen fastställde internkontrollplan den 8 december 2016, i samma möte som budgeten fastställdes. Det finns två internkontrollrepresentanter utsedda som deltar i att upprätta ett förslag till internkontrollplan och som också arbetar med uppföljningen. Internkontrollplanen för 2017 är upprättad utifrån föregående års internkontrollplan och någon riskanalys inför 2017 års plan är inte gjord. Orsaken uppges vara att hösten 2016 var väldigt turbulent i förbundet och därför gjordes bedömningen att föregående års plan var tillräcklig även 2017. Internkontrollplanen omfattar kontroll av de områden som direktionen och ledningsgruppen uppfattar som väsentliga för styrningen av förbudet, enligt intervjuer.

Uppföljning av internkontrollerna till direktionen sker en gång i tertialet, alla stickprov sparas. Uppföljningen sker som en rapport där det framgår vilka avvikelser som hittats och förslag till åtgärder, i vissa fall har åtgärden redan gjorts. Vid intervjuer uppges att internkontrollen är en viktig del av förbundsledningens (direktionen såväl som förbundsdirektören och ledningsgruppens) styrning av förbundet. Enligt intervjuer ska information om internkontrollplanen ske till medarbetarna vid arbetsplatsträffar.

Revisionsbedömning

Förbundet har en väl fungerande styrning och den interna kontrollen är ett viktigt redskap för ledningen av förbundet i att korrigera sin styrning. Internkontrollplanen är synkroniserad med de mål och det som styr förbundet, de väsentliga processerna där styrningen kan missas har tagits upp på planen och gjort kontrollåtgärder i dessa delar. Det finns en medvetenhet om styrning och kontroll i verksamheten. Hur detta är kommunicerat framgår inte av denna granskning. Kontrollmiljön har dock förutsättningar att vara god eftersom det finns system som säkerställer den.

Revisionens bedömning är att den interna kontrollen huvudsakligen är tillräcklig (grön).

3.4. Uppföljning av 2016 års revision

I iakttagelser från 2016 års basgranskning framkom det att framförallt vid några av RiB stationerna varit turbulent mellan personal och chefer. Till viss del berodde detta även på ett centralt slutet avtal mellan arbetsgivarparter och brandmännens fackförbund. När många nya medarbetare tillkommer ställer det också högre krav på cheferna att arbeta med kulturfrågor och introduktion. Genom att tre nya kommuner blev medlemmar i förbundet ökade antalet medarbetare och arbetet för cheferna med att introducera dessa i förbundet fokuserades.

För RiB stationerna finns det nu chefer på plats och genom RTÖG 2.0 har kulturfrågorna fokuserats. Att stötta ledarskapet och cheferna uppges vara väldigt viktigt och därför har olika utbildningsprogram intensifierats t ex medarbetarakademin, ledarskapsakademin, chefsforum etc. På chefsforum har varje chef fått en möjlighet till chefscoach.

Den turbulenta situationen under 2016 med krav på avgång för hela förbundsledningen har haft som resultat att förbundsdirektören avgått under våren 2017. En ny rekrytering av förbundsdirektör pågår. Direktionen har även slutit avtal med Previa att genomföra en enkät till all heltidsanställd personal. Detta har resulterat i en fördjupad genomlysning av verksamheten där individuella intervjuer med all heltidsanställd personal genomförs under året. En slutlig rapport och analys med rekommendationer till förbundsledningen väntas vara färdig under hösten 2017.

4. Avslutande bedömning

Den avslutande bedömningen av kommunalförbundets verksamhet presenteras utifrån revisionsfrågorna nedan:

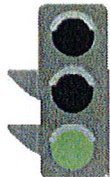
1. Är kommunalförbundets ledning, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten ändamålsenlig och tillräcklig?

 GRÖN	Den sammantagna bedömningen av kommunalförbundet är att styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten är i huvudsak ändamålsenlig och tillräcklig.
---	--

2. Är kommunalförbundets ledning, styrning, uppföljning och kontroll av ekonomin tillräcklig?

 GRÖN	Den sammantagna bedömningen är att kommunalförbundets ledning, styrning, uppföljning och kontroll av ekonomin är i huvudsak tillräcklig.
---	--

3. Har kommunalförbundets en god intern kontroll?

 <p>GRÖN</p>	<p>Den sammanfattande bedömningen av den interna kontrollen är att den är i huvudsak tillräcklig.</p>
---	---

FÖRBUNDSREVISIONEN

Caroline Nyman
Stadsrevisor
Norrköpings kommun

Bilaga 1 Definitioner

För att underlätta samtal och förståelse av vår bedömning graderas vår analys efter den betydelse vi tillmäter de brister vi funnit. Vi har valt att använda oss av trafikljusmodellen. Det är viktigt att poängtera att valet av färg endast innebär att vi önskar uppmärksamma förbundet på ett område och att det inte är att betrakta som en betygsättning. Avsikten är att underlätta ett eget förbättringsarbete och möjliggöra för direktionen att ta sitt revisionsansvar.

Rött ljus innebär i normalfallet att vi funnit brister som har en stor påverkan på direktionens förmåga att uppnå en god styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Det kan också innebära att förbundet inom ett specifikt område behöver åtgärda en brist som om den kvarstår får stora konsekvenser för nämndens arbete.

Gult ljus innebär att vi har identifierat brister som direktionen behöver åtgärda och hålla sin uppmärksamhet på. Bristen uppfyller inte kriterierna för rött ljus men påverkar negativt förbundets förmåga att ha en god styrning, ledning, uppföljning och kontroll. Direktionen ska därför uppmärksamma och korrigera dessa brister så att de inte förvärras.

Grön ljus innebär att vi inte har några frågetecken eller att de brister vi ser är av marginell karaktär. De kommentarer vi ger är av sådan karaktär att de ska ses som stöd i direktionens ordinarie förbättringsarbete.

FÖRBUNDSREVISIONEN

Granskning av bokslut och årsredovisning 2017

Revisionskontoret i Linköpings kommun

Revisions-PM

Granskning av årsredovisning 2017

Kommunalförbundet Räddningstjänsten
Östra Götaland

Org.nr. 222000-2758

28 februari 2018

Peter Alexandersson

Malin Eriksson

1 Sammanfattande bedömning

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed i kommunal verksamhet. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten och dess finansiering samt den ekonomiska ställningen. Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Vår bedömning är vidare att verksamheten under året genomförts på ett ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

De finansiella målet om ett eget kapital på lägst fem procent av förbundets omsättning uppnås för perioden. Förbundet bedömer att 12 av 15 verksamhetsmål uppnås men redovisar ingen uppföljning av målen, vi kan därför inte bedöma måluppfyllelsen. Rapporten redovisar på ett tydligt sätt genomförandet av förbundets ändamål enligt förbundsordningen.

2 Bakgrund

Kommunalförbundet skall bedriva sin verksamhet i enlighet med kommunallagen (1991:900) liksom lag (1997:614) om kommunal redovisning (KRL).

Enligt kommunallagen 9 kap. 9 § ska revisorerna granska om räkenskaperna är rättvisande. Enligt god revisions sed i kommunal verksamhet ska revisorerna bedöma om bokföringen och årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om kommunal redovisning samt god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning. God redovisningssed uttolkas av Rådet för kommunal redovisning.

Enligt kommunallagen 9 kap. 9 a § ska revisorerna bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål direktionen beslutat. God revisions sed i kommunal verksamhet innebär att revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med direktionens beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsredovisningen. Enligt god revisions sed bör revisorernas bedömning ingå i revisionsberättelsen.

Yrkesrevisorernas rapporter ska fogas till revisionsberättelsen (kommunallagen 9 kap 16 §). Revisorernas uppgift är bl.a. att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs är tillräcklig.

Granskningen har genomförts på uppdrag av kommunalförbundets förtroendevalda revisorer.

3 Revisionsfrågor och revisionskriterier

Granskningen skall besvara följande revisionsfrågor:

Syftet med granskningen är att pröva om årsbokslutet och räkenskaperna är rättvisande och ge ett underlag till revisorernas ställningstagande i revisionsberättelsen. Denna granskning ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är årsredovisningen upprättad enligt gällande lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer avseende god redovisningssed?
- Ger årsredovisningen en rättvisande bild av resultat och ställning?
- Har målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts?

De bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar bygger på kommunala redovisningslagen, lag om kommunal redovisning, redovisningsprinciper och rekommendationer samt uppställda mål.

4 Metod

Granskningen har grundats på en analys av resultat- och balansräkning samt utökad granskning av poster och processer som är av väsentlig betydelse för resultat och ställning. Intervjuer har skett med berörda befattningshavare. Uppföljningar har stickprovsvis skett mot räkenskapsmaterial.

5 Granskningsresultat

För att besvara revisionsfrågorna ovan har vi granskat förbundets årsredovisning och bokslut för år 2017 utifrån revisionskriterierna. Nedan återges iakttagelser och bedömningar med indelning efter årsredovisningens olika delar enligt KRL.

5.1 Förvaltningsberättelse

I KRL 4 kap anges vad som minst ska ingå i en förvaltningsberättelse. Bland annat en översikt över utvecklingen av förbundets verksamhet, förbundets förväntade utveckling, väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret eller efter årets slut, väsentliga personalförhållanden, redovisning av budgetutfallet för den löpande verksamheten, investeringsredovisning, balanskravsutredning och en utvärdering av mål och riktlinjer.

Förbundet redogör för de aktiviteter som bedrivits under året inom väsentliga områden och ger en sammanfattande bild av framtida utveckling. Förbundet redogör också för nyckeltal och jämförelser med tidigare år som beskriver förbundets genomförande och utveckling inom ramen för förbundsordningen och redovisar väsentliga personalförhållanden inklusive sjukfrånvaron.

Förvaltningsberättelsen innehåller ingen redovisning över hur det ekonomiska utfallet förhåller sig till den budget som är fastställd för den löpande verksamheten. Vid intervjuer lämnas redogörelse för budgetavvikelser. Den stora budgetavvikelsen för verksamhetskostnaderna (- 6 072 tkr) beror som tidigare år på kostnaderna för pensionsavsättningar som inte fullt ut är reglerat i budgeten, men också på konsultkostnader för en genomgripande arbetsmiljögenomlysning. Förbundet kompenseras för högre avsättningar för pensioner vid årets slut, därav högre intäkter från medlemmarna (4 850 tkr).

Gällande väsentliga händelser under räkenskapsåret beskriver förbundet den problematik de haft under de senaste åren och som ledde till att förbundsdirektören slutade. RIB (räddningstjänst i beredskap)- konflikten nämns också då anställda vid 2 deltidstationer sade upp sig.

Det finns ingen separat investeringsredovisning men förbundet redovisar investering per tillgångsslag i not i balansräkningen.

Balanskravet

Helårsresultat visar med ett överskott om 18 tkr. Kommunalförbundet har inga poster som skall tillkomma eller dras ifrån i en balanskravsutredning. Tidigare år har förbundet visat ett positivt resultat vilket innebär att kommunalförbundet uppfyller kriterierna enligt KRL för balanskravet. Vår bedömning är att balanskravet är uppnått.

Mål för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska det i budgeten anges både verksamhetsmål och finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Enligt KRL ska förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering om dessa mål och riktlinjer uppnåtts och följts.

Förbundet har ett finansiellt mål som innebär att det egna kapitalet ska motsvara 5 procent av den totala nettoomsättningen. För 2017 motsvarar det egna kapitalet 5,2 procent av nettoomsättningen (5,2 procent 2016). Vi i delar förbundets bedömning att det finansiella målet för god ekonomisk hushållning är uppnått.

Förbundet bedömer inledningsvis i årsredovisningen att de utfört sitt uppdrag enligt förbundsordningen. Förbundet bedömer att 12 verksamhetsmål av 15 har uppnåtts för året, vilket är positivt. Vi saknar dock en redovisning av verksamhetsmålen och dess utfall och kan därför inte bedöma måluppfyllelsen av verksamhetsmålen.

Samlad bedömning av förvaltningsberättelsen

Vår bedömning är att förvaltningsberättelsen i allt väsentligt innehåller de delar som krävs enligt KRL med vissa brister. För att i ännu högre grad uppfylla lagens krav om mål för god ekonomisk hushållning bör det redovisas mål för god ekonomisk hushållning i verksamheten.

5.2 Resultaträkning

Resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader och hur det egna kapitalet har förändrats under året. Redovisningen har granskats genom kontroll av verifikat och egna beräkningar.

Resultatet för verksamheten uppgick 2017 till + 18 tkr (+ 557 tkr år 2016).

Förbundets resultaträkning är uppställd enligt KRL och redovisar årets samtliga intäkter och kostnader. De väsentligaste posterna bedöms periodiserats tillräckligt för att ge en rättvisande bild av resultat och ställning. Den jämförelse med föregående räkenskapsår som ska göras enligt KRL finns med i årsredovisningen. Den sammantagna kostnaden för verksamheten (exklusive finansiella poster) uppgick till 213 584 tkr (215 720 tkr år 2016), en minskning med 2 136 tkr.

Större förändringar jämfört med 2016 är ökade kostnader för att förbundsdirektören slutat sin anställning vilket belastar resultatet för 2017. Även kostnader för heltidsanställd personal som täckte upp behovet på deltidsstationerna vid RIB-konflikten och en genomgripande arbetsmiljögenomlysning.

Kommunbidraget från huvudmännen i kommunalförbundet uppgick till 191 685 tkr (193 458 tkr). Förändringen beror på minskade avsättningar för särskild avtalspension. Förändringen har inte någon resultatpåverkan. Förbundet har ett pensionsåtagande som finansieras av Norrköpings och Linköpings kommuner. Pensionsavsättningarna prognostiseras och finns med i medlemsavgiften för de båda kommunerna. Vid årets slut regleras avsättningen mellan de båda kommunerna och förbundet. För 2017 uppgick de externa intäkterna till 22 580 tkr (23 353 tkr år 2016).

Bedömning

Vår bedömning är att resultaträkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultatet.

5.3 Balansräkning

Balansräkningen skall i sammandrag redovisa samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång. Kontroll har skett att det för samtliga balansposter finns en upprättad bokslutsbilaga. Väsentliga poster har granskats mot underlag. Egna beräkningar har också gjorts för att bedöma rimligheten.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och de upptagna posterna bedöms i allt väsentligt vara rätt värderade. Noter anges till posterna i balansräkningen. Bokslutsbilagor och specifikationer till utgående balanser bedöms finnas i tillräcklig omfattning.

Förbundet har avsatt 46 717 tkr (42 093 tkr år 2016) för framtida pensionskostnader avseende Norrköpings och Linköpings kommuner. De båda kommunerna ersätter förbundet för avsättningarna i medlemsavgiften. Förändringen på 4 624 tkr är i enlighet med den prognos som görs av Skandia.

De kortfristiga skulderna har minskat med 12 391 tkr uppgår till 74 940 tkr (87 331 tkr). Minskningen består främst av ett lägre utnyttjande av checkräkningskredit för främst investeringar. En stor post är förutbetalda intäkter, 17 032 tkr viken till största delen har beror på att debiteringen av medlemsbidragen för januari sker december.

Bedömning

Vår bedömning är att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild.

5.4 Kassaflödesanalys

Enligt KRL ska årsredovisningen innehålla en kassaflödesanalys.

Förbundets årsredovisning innehåller en kassaflödesanalys enligt rekommendation från RKR med noter som beskriver vad posterna består av.

5.5 Övriga iakttagelser

Enligt KRL 2 kap 3 § ska de ekonomiska händelserna presenteras så att de kan bokföras i registreringsordning. Enligt RKR 23 ska bokföringen bland annat göras på ett varaktigt sätt så att det som bokförts inte kan raderas. Vid kontroll av verifikationer upptäcktes saknade verifikationsnummer inom förbundets verifikationsserier. Vår bedömning är att förbundet bör göra en utredning om hur detta kan ske och hur stort problemet är tillsammans med ansvariga för ekonomisystemet i Norrköpings kommun.

6 Revisionsfrågor

6.1 Ger årsredovisningen en rättvisande bild av resultat och ställning?

Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning. Viss osäkerhet råder för de brott i verifikationsnummerserierna som vi noterats. De väsentligaste posterna har periodiserats tillräckligt för att årsredovisningen ska ge en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning per den 31 december 2017.

6.2 Är årsredovisningen upprättad enligt gällande lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer avseende god redovisningssed?

Räkenskaperna bedöms att i allt väsentligt vara upprättad enligt KRL och god redovisningssed och därmed ge en rättvisande bild av resultatet.

6.3 Har målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts?

Förbundet redogör i årsredovisningen för måluppfyllelse av förbundets finansiella mål. Utifrån granskningen görs samma bedömning - att målet är uppfyllt. Förbundet bedömer att 12 av 15 verksamhetsmål uppnås men redovisar ingen uppföljning av målen, vi kan därför inte bedöma måluppfyllelsen.

Linköping 2018-02-28

Peter Alexandersson

Kommunal yrkesrevisor

Malin Eriksson

Kommunal yrkesrevisor